

Nr. 14 451/19.10.2023

Site ISJ Neamț
Email școli
CĂTRE**UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL NEAMȚ**

Ref: Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027; direcții de acțiune și activități/ măsuri concrete

Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027, aprobată prin H.G. nr 560/22.04.2023, este centrată pe promovarea culturii romilor și crearea unei culturi în favoarea egalității de șanse și non-discriminării în societatea românească.

În domeniul educației, sunt înregistrate la nivel național *discrepanțe majore între copiii romi și cei ai populației majoritare în ceea ce privește participarea școlară, nivelul de performanță școlară și abandonul școlar, precum și referitor la tratamentul diferențiat, atât în privința calității actului didactic, cât și a discriminării și segregării*. Printre principalele obstacole identificate de Consiliul Uniunii Europene în respectarea dreptului la educație se remarcă în special *segregarea școlară, părăsirea timpurie a sistemului de învățământ și slaba participare a copiilor romi la educația timpurie*.

În materia protecției drepturilor romilor, legislația anti-discriminare din România este suficient de acoperitoare și în concordanță cu *Directiva 2000/43/EC a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică*, dar nu atinge în mod practic toate domeniile vieții publice și private; în ultimii ani s-a înregistrat o creștere a numărului cazurilor de discriminare înregistrate la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), sau instrumentate de instanțele judecătoarești, fapt ce demonstrează *o creștere a gradului de cunoaștere sau încredere în mecanismele naționale de protecție împotriva discriminării*.

Lipsa combaterii active a atitudinilor antirome este semnalată de societatea civilă care monitorizează punerea în aplicare a legislației anti-discriminare. Combaterea atitudinilor anti-rome prin legislația anti-discriminare existentă nu este suficientă și, prin urmare, toate cele patru domenii sectoriale din *Strategie* – educație, ocupare, locuire și sănătate – trebuie însoțite de măsuri relevante care să abordeze și să facă referire explicită la atitudinile anti-rome. Mai mult, acestea recomandă crearea de instrumente care să combată racismul și xenofobia prin mijloacele legislației penale, fapt ce ar asigura ca discriminarea fățișă, discursul incitator la ură și infracțiunile motivate de ură împotriva romilor să nu se mai întâmple.

Asigurarea unui parcurs cât mai lung în sistemul educațional pentru copiii romi este văzută de cele mai multe ori drept esențială pentru ruperea cercului vicios intergenerațional al sărăciei și pentru incluziunea socială a acestora. În acest sens, este nevoie de continuarea sau adoptarea unor măsuri atât integratoare, cât și țintite pe reducerea decalajelor, în special în zonele geografice rurale/urbane marginalizate. Prin urmare, este nevoie de programe de reducere a abandonului școlar atât prin creșterea calității actului educațional, inclusiv în școlile cu copii preponderent de etnie romă, cât și prin îmbunătățirea situației socio-economice a gospodăriei, în aspectele care blochează participarea școlară (hrană, haine, condiții de locuire).

Un impediment al accesului la o educație de calitate îl reprezintă tendința de segregare a copiilor romi în școli, fenomen care persistă la nivel național, în pofida reglementărilor guvernamentale recente și în particular ale Ministerului Educației care interzic acest lucru. Cercetările calitative și cantitative au arătat că în școlile segregate pe criterii etnice există mai multe deficiențe: pe măsură ce crește ponderea de copii romi într-o școală, descrește calitatea dotărilor materiale de care dispune aceasta – laboratoare de specialitate, săli de sport, biblioteci, calculatoare. De asemenea, școlile cu procent ridicat de romi dispun în mai mică măsură de cadre didactice calificate (27,7% din profesorii din școlile majoritar rome nu au calificare față de 16,5% din cele de non-rome), promovabilitatea la examenul de capacitate este mai mică în cazul școlilor majoritar rome, iar participarea la olimpiade este și ea mai redusă. Școlile sunt adesea supraaglomerate, motivația profesorilor de a lucra cu copii romi este redusă, iar navetismul cadrelor didactice este ridicat, din cauza distanței mari până la aceste unități școlare.

Strategia are, ca obiectiv general, creșterea calității vieții cetățenilor români aparținând minorității rome, fundamentată pe cetățenie activă, incluziune socioeconomică și valorizarea patrimoniului cultural rom.

Rezultate așteptate în domeniul *Educație* sunt:

- 1) accesul la educație de calitate și incluzivă;
- 2) reducerea abandonului școlar;
- 3) participarea activă în cadrul programelor de educație continuă a tuturor categoriilor de vârstă.

În acest sens, vă reamintim **direcțiile de acțiune și activitățile/măsurile concrete corespunzătoare domeniului Educație**, pentru atingerea **Obiectivului Specific 2 - Asigurarea accesului cetățenilor români de etnie romă la un sistem de educație incluzivă de calitate**. Activitățile desfășurate în unitățile de învățământ vor fi raportate periodic către Ministerul Educației în scopul **evaluării stadiului de implementare a Strategiei**.

Direcții de acțiune	Activități/măsuri concrete
1.1.Reducerea abandonului școlar în rândul elevilor de etnie romă	1.1.1 Includerea elevilor romi în programele de detectare de lacune și de remediere școlară, tip “Școală după Școală”, precum și în alte programe de sprijin finanțate de la bugetul de stat

	<p>1.1.2 Informarea cetățenilor români aparținând minorității romilor cu privire la programele naționale în domeniul educației aflate în derulare</p> <p>Detectarea situațiilor elevilor romi care nu au acces la programele de interes național (PIN) și includerea lor în programele de sprijin</p> <p>1.1.3 Angajarea și formarea mediatorilor școlari proveniți din comunitățile cu romi, acolo unde elevii romi sunt în proporție de minimum 15%</p> <p>1.1.4 Crearea și revizuirea metodologiei de evaluare a impactului programului de mediere școlară</p> <p>1.1.5 Crearea și angajarea, în fiecare județ, a postului de Inspector Școlar pentru Romi cunoscător al limbii/limbilor din comunitățile în care trăiesc romii</p> <p>1.1.6 Implementarea unui sistem de monitorizare a unităților școlare cu pondere semnificativă de romi, în vederea prevenirii abandonului școlar sau alte tipuri de excluziune care pot afecta viitorul copiilor și tinerilor romi</p> <p>1.1.7 Culegerea și actualizarea semestrială a datelor (de la nivel local, județean, regional și central) privind participarea copiilor romi la educație pe niveluri de învățământ</p> <p>1.1.8 Culegerea și actualizarea anuală a datelor (de la nivel local, județean, regional și central) privind nivelul de educație a romilor aflați în afara sistemului de învățământ</p>
1.2.Creșterea gradului de cuprindere a copiilor de etnie romă în sistemul educațional formal	<p>1.2.1 Înființarea de creșe, grădinițe cu program normal sau prelungit în comunități cu populație romă, inclusiv grădinițe estivale, grădinițe bilingve, centre de zi multifuncționale.</p> <p>1.2.2 Continuarea măsurilor affirmative destinate elevilor romi în învățământul gimnazial, liceal, postliceal și universitar și promovarea acestor măsuri</p> <p>1.2.3 Încurajarea derulării de programe pentru participarea părinților romi la procesul educațional din școală și din afara</p>

	<p>ei.</p> <p>1.2.4. Încurajarea participării tinerilor romi în sistemul de învățământ profesional și profesional dual, cu precădere în domeniul învățământului profesional și profesional dual din agricultură și ramuri conexe acesteia</p>
1.3. Asigurarea calității actului educational în unitățile de învățământ (preșcolar și școlar) cu elevi preponderant romi, cu accent pe școlile segregate rezidențial și pe școlile din comunitățile izolate	<p>1.3.1. Asigurarea infrastructurii școlare corespunzătoare</p> <p>1.3.2. Acordarea de facilități cadrelor didactice titulare care activează în unități școlare din comunități marginalizate</p>
1.4. Promovarea interculturalității și crearea unui mediu școlar incluziv	<p>1.4.1. Formarea periodică (la 2 ani) a personalului didactic cu privire la combaterea discriminării și pentru o educație interculturală</p> <p>1.4.2. Includerea în oferta tuturor caselor corpului didactic, a unor cursuri avizate/acreditate de Ministerul Educației, destinate dezvoltării profesionale a cadrelor didactice și a personalului didactic auxiliar din învățământul preuniversitar. Cursurile propuse vor fi focalizate pe dezvoltarea unor teme specifice domeniilor Educației interculturală, Educație incluzivă, Egalitate de șanse în educație, Educația grupurilor dezavantajate și alte teme specifice propuse de Ministerul Educației în vederea asigurării unui sistem de educație incluzivă de calitate</p> <p>1.4.2. Introducerea în curricula școlară din liceele pedagogice a orelor/ materiei/ tematicii cu privire la protecția drepturilor omului, la combaterea discriminării/ segregării și pentru susținerea educației multiculturale ca modalitate de creare a unui climat educațional pozitiv. Aceeași măsură la nivel universitar, pentru toți studenții care parcurg disciplinele modulului psihopedagogic</p> <p>1.4.3. Organizarea pentru elevi de activități extracurriculare, privind înțelegerea diversității etnice și interculturalității.</p>
1.5. Păstrarea identității culturale și construcția stimei de sine în rândul elevilor de etnie romă	<p>1.5.1. Revizuirea curriculei și a manualelor școlare de istorie, educație civică, literatură etc., la toate nivelurile de învățământ</p>

	<p>1.5.2. Dezvoltarea predării limbii și literaturii romani, a Iсторiei și tradițiilor romilor, a muzicii în limba romani adevărat nivelului de învățământ</p> <p>1.5.3 Formarea de cadre didactice pentru toate nivelurile de învățământ pentru predarea limbii și literaturii romani, istoriei și tradițiilor romilor</p>
--	---

**Inspector Școlar General,
Prof. Florentina LUCA-MOISE**

**Inspector Școlar General Adjunct,
Prof. Dana Lăcrămioara PĂIUŞ**

**Întocmit,
Inspector școlar pentru minorități naționale,
Prof. Ana-Cezarina MOROȘANU**

